

Formulier

De formulieren die elke veehouder vanaf 1 januari 2012 verplicht moet invullen, zijn te vinden op www.melkveemagazine.nl

'Maatschappij eist openheid over antibiotica'

Alle antibiotica registreren

Als alles goed gaat, komt vanaf 1 januari 2012 elk door de dierenarts voorgeschreven antibioticum op een rundveebedrijf automatisch terecht in een landelijke database.

„Ik kan me voorstellen dat niet iedere boer blij zal zijn met dit meekijken over zijn schouders, maar het kan echt niet anders.”

Aan het woord is rundvee-dierenarts Edwin Visser. Hij is namens de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde betrokken bij het dossier antibioticumresistentie rund- en melkvee, kortweg Abres Rund. Visser leidt de werkgroep die bezig is met de invoering van het systeem voor Transparant Antibioticum Gebruik, TAG. Noodzakelijk, aldus Visser. „Vanuit de maatschappij staat de sector onder grote druk om transparant te handelen.”

1 De plannen voor transparant antibioticumgebruik werden onlangs in Zaltbommel gepresenteerd. Wat is daar allemaal aan vooraf gegaan?

„In april 2008 is door de sector en toenmalig LNV-minister Gerda Verburg afgesproken dat de toenemende resistentie tegen antibiotica in de veehouderij omlaag moest. Dat had alles te maken met het ontdekken van MRSA en ESBL en de groeiende resistentie in de humane gezondheidszorg. Afgelopen jaren is dat verder uitgewerkt in de vier Abres-stuurgroepen voor rundvee, varkens, pluimvee en vleeskuikens. De plannen voor Abres Rund zijn nu in Zaltbommel gepresenteerd.”

2 Hoe bent u erbij betrokken?

„Ik heb in het verleden veel bestuursfuncties gehad om de juiste redenen dat je als lid van de KNMvD ook je verantwoordelijkheid moet nemen. De laatste drie jaar ben ik naast mijn werk in de maatschap in Etten-Leur voorzitter van de KNMvD-vakgroep Gezondheidszorg Herkauwers. Zo ben ik ook voorzitter geworden van de werkgroep die de invoering van TAG voorbereidt. Dat zorgt er wel voor dat je je enorm verdiept in het onderwerp. Ook sommige collega-dierenartsen vragen nog wel eens: „Moet dat nu allemaal?” Terwijl ik weet dat het niet anders kan.”

3 Hoe gaat het vanaf 1 januari precies in z'n werk?

„Afgesproken is dat dan elk door de dierenarts voorgeschreven antibioticum voor een bedrijf met UBN-nummer automatisch in een landelijke database komt. Bij deze registratie wordt een omrekentabel gebruikt zodat je per dier op elk bedrijf de gemiddelde dagdosering oftewel 'DDD' weet. Waar die database precies komt, weten we nog niet.

Partijen die dat zouden kunnen gaan oppakken, zijn bijvoorbeeld Verin, GD of Qlip. Ook zijn er plannen dat de productschappen centrale registratie gaan opleggen, al is dat nog niet geregeld, en dan ook die opslag van de gegevens doen.”

4 Hoe ver bent u al?

„Voor een deel is het al operationeel, maar het systeem moet nog flink opgeschaald worden. Dat vergt de nodige aanpassingen bij de dierenartsen. Een deel van het getal DDD is dus wat de dierenarts voorschrijft. Om dat allemaal elektronisch te ontsluiten, is er soms op het niveau van een dierenartsenpraktijk nogal wat aan te passen qua hardware en software. Coderingen moeten goed staan en dat kost tijd. In elk geval gaan wij zelf niets doen met het omrekenen naar die DDD. Dat kan ook pas als de drie kerncijfers – voorgeschreven middel dierenarts, I&R gegevens van het bedrijf en de omrekentabel naar dier – samengevoegd worden.”

5 Gaat dit de relatie tussen boer en dierenarts beïnvloeden?

„Vooropgesteld: het zal best wat spanning kunnen opleveren, zeker in het begin. Voor een boer is het niet leuk als hij mee moet doen aan iets dat toch een echt keerpunt gaat worden. Maar het kan niet anders in een tijd waarin de maatschappij steeds meer met je meekijkt.”

6 Als je als boer een hoog DDD-cijfer hebt, wat gebeurt er dan?

„De rapportage aan de overheid gaat niet per individuele boer, alleen over de totale hoeveelheid. Wel kun je te maken krijgen met de diverse kwaliteitssystemen in met name de zuivel. Heb je een hoog verbruik – dat kan incidenteel altijd – dan moet je daar dus goede argumenten voor hebben. De nieuwe Stichting Diergeneesmiddelen autoriteit, de Sda, zal komende maanden normen gaan vaststellen. Als je als boer daar dan niet aan voldoet, dan heeft dat ongetwijfeld consequenties als je melk wilt leveren. Je hebt dan wat uit te leggen. Maar nogmaals: dat is niet onze zaak. Eerst gaan we meten.”

7 U wilt boeren ook aan het denken zetten?

„Ik vertel een boer wel eens dat een middel dat hij wil voor zijn koeien, het enige middel is

dat gebruikt kan worden voor doodzieke kinderen in een ziekenhuis. 'En dat gebruik jij dan voor de poten van een koe', zeg ik. Boeren willen het dan niet eens meer gebruiken. Zij hebben tenslotte verstand van koeien, maar niet van middelen. Dat moet de dierenarts hebben.”

8 Dat zal een andere mentaliteit vragen. Een boer wil bijvoorbeeld een antibioticum waardoor je geen wachttijd voor de melk hebt.

„Ik denk dat de mentaliteit van een veehouder veel belangrijker is dan de pieken en dalen in het middelengebruik. Die zul je altijd wel houden en vaak zijn daar goede redenen voor. Antibiotica mag echter nooit het gevolg zijn van bijvoorbeeld een slechte bedrijfsvoering. Het is niet alleen een kwantitatief verhaal, dus minder totaalgebruik, maar ook een kwalitatief verhaal. Moet je wel meteen een breedwerend middel inzetten voor mastitis of kan dat ook anders? Het gaat erom dat we de kans op resistente bacteriën in de darmflora van een koe in het slachthuis zo klein mogelijk maken.”

9 Verwacht u veel weerstand?

„Als ik terugdenk aan de invoering van het Periodiek Bedrijfs Bezoek destijds, dan verwacht ik ook nu wel wat tegenstand. Daarom is het zo belangrijk dat we toegenomen doelstelling vertellen, dat ze deze nieuwe regels begrijpen. Openheid over middelengebruik is echt noodzakelijk. En zo'n overzicht van zijn gebruik is natuurlijk voor een boer ook een nuttig nieuw management-tool. Als boer krijg je de beschikking over duidelijke kengetallen, daar leer je van.”

10 Het levert wel duidelijkheid op over hoeveel er nu precies gebruikt wordt.

„Klopt. Nu hoor je altijd van die verhalen over wat wel of niet waar is of zou zijn, maar straks weten we dus precies hoeveel er eigenlijk per dier en per sector in Nederland gebruikt wordt. Dat is dan geen inschatting meer, maar dat zijn feiten. En nogmaals, het kan niet anders. De burger kijkt mee en de politiek zal ons niet met rust laten.” ■

